

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A nazarénusokról.

Bács-Bodrogh megye egyéb ritkaságai közt nem jelentéktelen a nazarénus hitfelekezete melynek itt van a fészke. Ezekről Heksch az ő európai híró »Die Donau« című munkájában következőleg emlekezik meg.

1854-ben az első császári amnestia után, megnyiták a kufsteini, olmützi és therezienstadti börtönök ajtai és a kegyelmet nyertek siettek haza. Ekkoriban abban az irodában, amelyben én is dolgoztam, fölvettek egy második irodaszolgát, akit hallgatóság és egy kronométer órának is becsületére válando pontosság jellemzett. Ez az ember folytonosan bibliai és erkölcsi mondásokat másolt. Lassanként figyelmesekké lettek refaja az iroda tisztjei és beszélgetésbe ereszkedtek vele. Így aztán kiűnt, hogy Kalmár István pacseri születésű jogászviselt ember, aki a szabadságharc után szintén rabságba került, ott egyedül a bibliában találta enyhülését és kiszabadulva onnan, a lelkeben gyökerezett vallás-erkölcsi nézeteket szorgalmasan hirdetni és terjeszteni kezdte. A többi között Budapesten a József-városban tartott hitterjesztő előadásokat; azonban az akkori hatóság még 1854. május hónapban, egy szombati napon, rakáson csipvéen őket, a vidékieket illetőségi helyükre toloncoltatta. Így került Kalmár István haza, vissza Pacsérára s terjesztette ott az ő meghasonlott elmévilágának vallásos ábrándjait. 1854. előtt senki se máshol, se Pacsérán efféle felekezetet nem ismert, tehát egész biztossággal állítható, hogy Kalmár indította meg a nazarénizmust.

A nazarénusok csak egy szent könyvet ismernek: az új-testamentumot. Az ó-testamentumtól ugyan nem vitatják el az isteni eredetét, azonban azt a Messiás megjelenése folytán, túlháladott álláspontnak tekintik s csak épületes olvasmányul használják. Az istenségről, annak három személyéről, a megváltásról szóló tanai megegyeznek a katolikus egyházzal. De szentséget csak kettőt ismernek: a keresztséget és úrvacsorát.

Azonban a keresztséget csak az ifjúkor derekán adják föl, mert szerintük úgy szól az irás: »Menjetez s tanítsatok minden nemzeteket megkeresztelvén őket stb.« Azonban egy gyermek vagy csecsemő még a vallás tanait föl nem foghatja és különben is a gyermekek Jézus szavai szerint ártatlanok; tehát nincs lemosni való bűnük. Ezért a keresztség csak akkor fogantatottatik, ha a jelöltnek már van vallásos meggyőződése s hitere ünnepélyes fogadást tehet. Ezért a jelöltnek életmódja és vallásbeli állhatossága előzetesen megvizsgálatik s ha a föltételeknek megfelel, a hitközség előkelői elviszik valami félreeső helyre, ott vízbe mártják és imák közt fölavatják. Kereszthet minden igazhívő férfiú; asszony nem, mert megírta szt. Pál, hogy: asszony hallgasson a templomban. Az ilyen szertartásokat általában más-más végzi, mert papjaik nincsenek, csak úgynevezett öregjeik.

Az úrvacsorát illetőleg tanai megegyeznek a kálvinistákkal.

A feltámadást, utolsó ítéletet és túlvilági életet illetőleg teljesen a szentírás alapján állanak. A világ végét igen közelinek hiszik, mert az előjelek a közromlottságban igen szaporán mutatkoznak. (Minden új vallás csupa romlottságot lát maga körül.)

A házasságot polgári intézménynek tekintik. A jegyeseket, ha erkölcsük ellen senki sem tesz kifogást, holtiglani kölcsönös hűség fogadása mellett, egyik tekintélyesebb tag megáldja s összeadottnak jelenti ki. Lakodalmat nem tartanak.

A nazarénusok imaházai egyszerű szobák, melyek közepén egy asztal áll. Ezt az isteni tisztelet szereplői veszik körül, a többiek nem

szerint elkülönítve padokban foglalnak helyet. Eleinte a kálvinisták énekes könyveit használták, jelenleg a Zürichben megjelent »Zion hárfája« című könyvet használják. Ők magukat tekintik az Isten ígéje s így az igazság, kizárólagos magyarzóinak s a menyországot egyedül maguknak foglalják le. Az igazság előttük a legszentebb fogalom. Innen van, hogy egyszerű igen vagy nem feleletüknek teljes hitelt követelnek s megtagadják a törvényszerű esküt. A katonáskodást, mint ismeretes, bűnnek tartják és attól idegenkednek; azonban ha elvitetnek is, fegyverüket csak a legnagyobb kínzások után használják. Ezen államellenes dogmájuk képezi az akadályt, hogy törvényesen türt vallásfelekezet gyanánt tekintessenek. Hiszen akkor a hadkötelesek fele rögtön fölcsapna nazarénusnak.

Mint hogy az 1868. 53. t. c. szerint az egyik vallásról a másikra való áttérés csak a törvényesen bevett felekezetek között lehetséges. Ezek között pedig a nazarénizmus nem foglal helyet; azért a nazarénizmusra való áttérés törvényesen el nem ismerhető és az ő népmozgalmi adataik a közigazgatási hatóságok által előbbi vallásuk lelkészeivel közöltetnek, mint kik alá törvényszerint most is tartoznak. Az ő házasságukból született gyermekek nem törvényesek. Számuk az 1880-iki országos statisztikai kimutatás szerint 2244 volt; e számnak fele Bács-Bodrogh megyére, az ő fészükre esett. E szám azóta alighanem megkészszerződött.

A nazarénusok — mint Heksch tudja — mind jámbor, mérsékletes, józan munkás emberek s mintaszerűen élnek. Ami a nekik tulajdonított kommunisztikus és nöközösségi tendenciákat illeti, azok pusztán igazolatlan ráfogások. Előfordulnak a magyarok közt leginkább, aztán a bunyevácok, szerbek és németek között is.

Látni való ebből, hogy az egy veradótagadást kivéve semmi új sincs az egész felekezeten; ezt pedig soha semmiféle állam sem fogja helyeseltetni.

Hogy mi szükség van tehát ezen új vallásra és miért ne lehetne, aki akar, bármelyik keresztény — névszerint a leginkább elhagyott katolikus vallásban — bármily szent életű: azt nem tudjuk megfejtetni, de talán azok az együgyű emberek sem sejtik, akik túlságos szabadidő következtében ilyen korahagyott vállalatra adják fejüket. Nézetünk az, hogy a népfelkelési törvényjavaslat ezeknek a feje fölött erősen megkondította a halálharangot.

Kár, hogy lapunk barátai bennünket az ő nyilvános életmozzanataik felől időnkint nem értesítenek. Hiszen az emberi szív és lélek az ő ábrándos aberrációiban sem szűnik meg tanulmányos lenni!

Ezen cikk is csak a kérdés szőnyegre hozatala, az állami óvó intézkedések tapintatos sürgetése szempontjából iratott.

Mi bácskaikak, kiket ez az új vallás leginkább károsít és kiket a most már 42-ik életévünkig terjedő védkötelezettség folytán újból is kellemetlenül érint, leginkább hivatva volnánk túlzatlan megfigyeléseinket, alapos tapasztalatainkat érészben szellőztetni s a lappangva terjedő tanok ellen legalább annyi érdeklődést mutatni, mint amennyivel a filokszéra terjedését kísérjük.

Vagy a vallási filokszérák nem veszedelmese? jobb-e azoknak elszaporodását bevárunk, semmint csirájukban végezni velük?

Ami titkos és tilos, az kedves. Tehát járjunk a tünetek végére. És ha a lelkiismereti szabadság elve azt követeli, hogy polgárjogot nyerjen ez az új vallás, akkor legyünk elég felvilágosultak s adjuk meg neki. Ha pedig az elalkudhatlan védkötelezettség, mint a szóval való könnyű házaszeretnek nehéz praktizálása, szigorú fölléphet parancsol megtagadói ellen: akkor ne várjunk addig, míg az evangéliom köpenyébe bujt reakció úgy elhatalmasodik, hogy veszélyezteti a nemzeti fenállás érdekeit.

Legujabb. A válság köde kezd tisztulni. A félhivatalos Bud. Corr. azt közli, hogy Janszki vezérőrnagy szabadságotatott, Tisza Kálmánnak eszébe se jut az ügyre visszatérni, annál kevésbé rektifikálni erőlyes nyilatkozatait. Ugy látszik, mindkét részen előállnak a dolog vitatásától, melynek üdvös vége ugy sem lehetne.

Zombor város közegészségügye május havában.

A lefolyt május hónap közegészségügyi szempontból viszonyitva, a múlt évi május és az előző ez idei április hónaphoz, kedvezőnek mondható. A múlt év május havában ugyanis 87, az előző áprilisban pedig 72 halálesettel szemben, a lefolyt hónapban csak 59 haláleset fordult elő, és míg a múlt évben a halálokok között 9 ragályos és ezek közül 7 diphtheritis eset fordult elő. Ez idén csak egy ragályos betegségben himlő halálozás fordult elő, jól lehet egy munkás család Apatinból 4 himlős beteget hozott városunkba, de az idején történt bejelentés folytán sikerült szigorú elkülönítés és fertőtlenítés által a betegség tovább terjedését megátolni.

A megbetegedési esetek oly számú csoportokat képeztek, hogy valamely uralkodó körneműt e hóban sem lehetett megállapítani, csupán a szembajok és különösen a szemesés köthártyalob (trachoma) fordult elő szokatlan nagy számarányban.

Közegészségügyi, különösen a trachoma megállapítása, céljából megvizsgáltam a r. kath., a gör. kel. beltéri népiskolákat és a gör. kel. képezdét. A vizsgálat eredménye elég kedvezőtlen, mert 31 trachoma esetet találtam, még pedig a r. kath. népiskolában 10-et, a gör. keletiben 13-at és a képezdében 8-at. Sok esetben kiderült, hogy az illetők egész családja szenved e bajban. A képezde megvizsgálására az indított, hogy a május 17-én megtartott utóállításnál két képezdei hallgató találtott trachomában szenvedőnek. A betegség tovaterjedésének megállítására céljából felhívtam az illető iskolák igazgatóit, hogy az ezen bajban szenvedőknek tiltsa meg teljes gyógyulásig az iskolába járást, a mi meg is történt. Gyógyításra legnagyobb rész a kórházi ambulatórium vette igénybe, hol naponként kétszer tartatik rendelő óra és pedig oly sikerrel, hogy már ez évben 1100-at meghaladó esetben vétetett igénybe a kórház, mely nagy szám biztos jele annak, hogy kórházunk megnyerő tisztasága mellett, pontos és jó kezelés folytán mind nagyobb bizalom és keresetnek örvend.

Az élelmi cikkek közül ismételt panasz tétetett egy esetben liszt ellen, a melyet panaszos saját, árpával kevert buzájából őrltetett. A liszt a megejtett vizslat szerint sem hamisítottnak, sem romlottnak és így az egészségre ártalmasnak nem találtott, jól lehet a vizsgálat minden irányba ki lett terjesztve. A liszt egyedüli hibája az volt, hogy meg nem kelt és így szép kenyeret nem adott. E fogyatkozás azonban csupán onnan ered, hogy az árpaliszt nem bir azon sajátsággal, mint egyéb tiszta liszt t. i. hogy jól meg kel és könnyű kenyeret ad, de még sok tiszta buzából őrlt liszt sem bir mindig ezen tulajdonsággal. Így például dr. Novák szerint ha a liszt oly buzából készül, mely vadhagymával bepiszkítottott, avagy oly földben termett, a mely birka ganéval bőségesen volt trágyázva stb. Így tehát a malom semmi szin alatt — mint a panaszos kívánta — nem felelhet a liszt egyes, az egészségre alkalmatlan tulajdonságáért, miért is panaszost panaszával elutasítani véleményeztem.

Orvosrendőri szempontból minden hetivásár alkalmával megvizsgáltott a halpicák, mely alkalmakkor egy ízben 4 darab romlott hal koboztatott el és egy esetben valamely vidéki mocsárból hozott egész kocsi bűzös halnak elárúsítása lett betiltva.

Megvizsgáltattak továbbá minden alkalommal a vidékről hozott borok, különös figyelmet fordítva a veresboroknak ártalmas anyaggal kiválólag fukszinnal való festésének megvizsgálására. Ártalmas anyaggal festett bor nem találtott.

Orvosrendőri boncolat két esetben eszközöltetett, egy talált hullán, mikor is a halál oka természetesenek és egy véletlenségből, saját vigyázatlansága folytán létrejöttek találtott.

Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota, most már a gör. kel. népiskolákból is beérkező jelentés szerint kedvezőbb volt az előző hónapnál, mert beleértve a nagyobb számú szembetegedési eseteket, mégis csak kevesebb megbetegedés fordult elő.

A fenálló 7 kéjtelep kéjnéi szabályrendeletileg hetenkint kétszer lettek megvizsgálva és nemi megbetegedés miatt 3 kéjné lett a kórházba elhelyezve. Az állatok egészségi állapota kedvező volt, köztük sem ragályos sem járványos betegség nem fordult elő.

A köztisztaság kifogástalan, a fedett csatornák naponként fertőtlenítve lettek.

Meghalt összesen 59 egyén, és pedig: 27 finemű, 32 nőnemű. Korra nézve: 0—1 évig 21, 1—5 évig 9, 5—20 évig 4, 20—30 évig 3, 30—40 évig 2, 40—60 évig 7, 60—80 évig 11, 80 éven felül 2.

tmény.

telekkönyvi ha-
s reprováci lakos
ai lakos végre-
tőkekövetelés és
a zombori kir.
területén lévő,
13. sz. tjkvben
álló 13. hr. 12.
400 frtban ezen-
endelte, és hogy
eri július hó 7.
égházánál meg-
apított kikiáltási

ak az ingatlan
n, vagy az 1881.
mmal számított
a. kelt igazság-
ölt óvadékképes
tenni, avagy az
a bánatpénznek
állított szabály-

int telekkönyvi
én.

ts György,
aljbíró.

elre.
ízezer fo-
Zombor
én. Fun-
és előny.
sával szil-
el akár
10—9

ény.

el. hitközség
ni óhajtván,

oz szükség-
pítatott meg-
t a költség-
g hivatalos

urak misze-
én (3-án az
órákor
megtartandó
eskednének.
ejtés előtt a
t bánatpénz

vits Mita,
elnök.

jutányos ár mellett.

Közégi nyomtatványokból nagy raktár.

Korra néve: veleszületett gyengeség 9, göröcsök 10, tüdőlob 3, tüdőgümőkór 17, himlő 1, gutaütés 2, aggkór 6, egyéb bajok 12.

A meghaltak közül nem orvosoltatott 7 éven alóli 15, 7 éven felüli 6, összesen 21, tehát az elhaltak egyharmada, halva találatott 1.

Született összesen 94 lélek, tehát 35 tel több, mint a mennyi meghalt. A születettek közül 44 fi-nemű, 50 nőnemű; törvényes 87, törvénytelen 7, halva született 2.

Házasságra kelt párok száma 15.

Kelt Zomborban, 1886. évi június hó 4 én.

Dr. Wolf Kálmán,
városi főorvos.

Hirek.

Reform a honvédségnél. Ó császári és ap. királyi Felsége jóváhagyta méltóztatott, hogy a m. kir. honvéd gyalogsapatok törvényszerint fennálló 92 zászlóaljja már békében is feldandárokba osztassék be és így azon különbség, mely a honvédségnél béke- és hadialakulása között eddig fennállott, július elsejétől kezdve megszűnjék. Ehhez képest a politikai hatóságoknak a honvédségi zászlóalj-parancsnokságokkal fennállott érintkezései, július hó 1-től kezdve, az illetékes m. kir. honvéd gyalog feldandár parancsnokságokkal folytatandók. Megyénél olyan szerencsés, hogy a Szabadkán székelő VI. gyalog feldandárhoz tartozik, egy csekély részt kivéve, egész területével. Így tehát a szabadkai feldandárhoz tartozik a szabadkai (i. sz.) a zombori (2. sz.) és az újvidéki (3. sz.) vagyis a volt 4. 5. és 6-ik számú zászlóalj. A volt zászlóaljak szabadságot legénységi állománya pedig megyénk egész területéről, tehát a bajai, almási, topolyai, Baja-városi, Szabadka-városi, apatini, zombori, hódcsági, palánkai, Zombor-városi, újvidéki, kulai, ó-becsei, titeli, zsablyai, Újvidék-városi zentai és Zenta városi — összesen 18 sorozójárából a szabadkai feldandár parancsnokságához helyeztetett át Ezen intézkedésnek a hadkötelesek szolgálati viszonyaira más tekintetben semmiféle befolyása nincsen. Az egész változtatás egyedül azért történik, hogy a honvédség már béke idejében úgy legyen tagolva, mint ahogy háborúban lesz hivatva működni.

A szabadkai ügyvédi kamarának az igazságügyminiszterhez való felterjesztése szerint, az 1885 ik évben 10 ügyvéd folyamodott az ügyvédi kamarai kötelek felvételére.

Áthelyezések. A helybeli, ötödik honvédszászlóalj tisztikarában több személyesre van küszöb. Nevezetesen: Dr. Tóth Miklós ezredorvos a 7-ik feldandárhoz Versecce; Fesztl Rajmár százados, nyilvántartó tiszti minőségben Szabadkára; Kolonich János főhadnagy, feldandár élelmezési tisztül Szabadkára; Szántó Gyula hadnagy kezelőtiszt pedig Kézdi-Vásárhelyre tétetett hasonló minőségben. Legközelebb még új áthelyezések várhatók; magyarázatukat természetesen az új beosztásban kell keresni.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék elnöke, Csernus Márton kiszolgált honvéd-altisztet s itteni kir. törvényszéki napidíjas szolgát, a kulai kir. járásbíró-sághoz hozzágessévé nevezte ki.

A szerb egyházi kongresszus tizenötös bizottságából. A szerb egyházi kongresszus 15-ös bizottsága, három heti működés után befejezte tanácskozásait. A bizottság tanácskozásait dr. Vucsetics Illés, újvidéki ügyvéd mint a szerb kongresszus világi elnöke vezette s részt vettek azokban a kongresszus előkelőbb tagjai, köztük Stojackovics Sándor orsz. képviselő és Kosztics Simon budapesti szerb lelkész. A bizottság, teendőinek befejezését tudatta Tisza Kálmán miniszterelnökkel, kijelentvén, hogy a kongresszus összehívásának illetőleg folytatásának többi mi sem áll útjában. A jövő hónapban összeül Karlócan a patriarka elnöke alatt a szerb püspöki zsinat, mely után a szerb egyházi kongresszus szeptember hóra fog egybehivatni.

Pályázat. A zombori kir. járásbírósnál al-bírói állomásra pályázat van hirdetve.

Hímen. Gruber Árpád, orsovai helyettes pósta-főnök, e hó 5-én délelőtt 11 órakor vezette oltárhoz a helybeli rom. kath. templomban Mayer Emma kis-asszonyt. Násznagyok voltak Mayer Béla kalocsai apátkananok — kit Mayer Károly joghalgató helyettesített — és Römich József joghalgató helyettesített — és Römich József követte a menyasszonyos házánál, hol az anyai szerepet Radoics Mari urhölgy viselte. A fiatal pár az esti vonattal utazott Orsovára.

Botrány. Palicsos mult vasárnap M. S. és N. Gy. k. i jegyzőségé hangos trombitászo mellett mulattak. Antunovits Andor városi alkaptány illedelmesen felszólitotta őket, hogy tekintettel a betegeknek szükséges nyugalomra, hagyják félbe a lármás mulatságot. De ezzel csak olajat öntött a tüzre, mert M. hangosan párbajra hivta ki. Az alkaptány azon válaszára, hogy ez nem ide tartozik, M. odakiáltott: „Antunovits Andor alkaptány gyáva, haszontalan semmi ember, mert a párbajt nem fogadta el!” Hogy a megfélekedezett urak provokáló magaviselete mily kínos benyomást tett a jelenlévőkre, azt fölösleges mondanunk.

Baleset. Kalmár Tamás helybeli illetőségű kömivesség a napokban Budapesten egy magas állványról leszédült s a szenvedett sérülések folytán azonnal szörnyen halt. Özveggyet és négy árvát hagyott hátra.

Árverés. Jéftits György mosorini lakos ingóságai június 26-án Titelen elárvereltetnek.

Zugirászat. A m. kir. igazságügyminiszter értesítette a szabadkai ügyvédi kamarát, hogy az ottani törvényszéknél, ügyészségnél és járásbírósnál eszközölt vizsgálat konstatálta, hogy az ügyek lassu elintézése mellett, egyes bírósági hivatalnokok zugirászat-tal is foglalkoznak.

Gyászhir. Feketehegyen Ágoston Ferenc postamester neje, született Purman Ottilia, Purman Alajos zombori r. k. egyházközségi pénztáros ifjú szép leánya, vasárnap rövid szenvedés után elhunyt.

Kézrekerült szökevény. Emilitettük, hogy a mult hó 26-án a helybeli kir. ügyészség fegyházából több rab megszökött. Attérték a falat, lemásztak az emeleten, és elmenekültek az örök elől. A zombori törvényszék a szökevényeket országszerte körözttette. A megejtett vizsgálat annak idején constatálta, hogy az egész szökési tervet Bochnicsek Heumann József miskolci születésű 18 éves vasesztergályos eszelte ki és a magával becsmpáztott eszközökkel ő fúrta a falat keresztül. Bochnicsek Heumann József rablás bűntette miatt volt vizsgálati fog-ágban a zombori törvényszéknél. A szökevények Zombor határában elszédtek, s pénzük nem lévén, koldulva indultak utnak a főváros felé. Hosszú, viszontagságos út után, Bochnicsek Heumann József meg is érkezett, de a fővárosban nem igen ment jól a dolga, senki sem akarta felfogadni, koldulni pedig nem mert, félt, így a nehezen megvásárolt szabadságot majdnem éhhalállal kellett megfizetni. Az éhségtől gyötörtetve e hó 2-án éjjel megjelent a központi felügyeletet teljesített rendőrtisztviselőnél és önkényt jelentkezett nála, arra kérvén, hogy adasson neki egy kis harapni valót, mert éhen hal. Bochnicseket a napokban átadták a kir. ügyészségnek, mely legközelebb Zomborba fogja tolnocolni.

Magánhajók forgalma megyénkbeli. Budapestre érkezett: Weisz és Feld Dunaja Újvidékről 2324 mm. tengerivel mindkettő Popper H. és fiának, Stefanovits Mihály Gyulája Petrovácról 407 mm. buzával, 1527 mm. tengerivel és 84 mm. köléssel, Schön G. Gézája Mosorinból 3150 mm. tengerivel és Zwiczk M. fia Katalinja Verbászról 450 mm. buzával és 2600 mm. tengerivel mind Schlesinger és Polakovicsnak, Löbl utóda Juliánja Szivacról 1344 mm. buzával és 2100 mm. tengerivel saját magának, Weindl Mór Máriaja Veprovácról 3950 mm. buzával s. magának. Fleischmann és társa Istvánja Szivacról 2950 mm. tengerivel Honig M. és társának Györbe átszállított. Freund és Trebits Katicája Ó Bacsáról 2800 mm. tengerivel Reik testvéreknek, Fernbach V. Valentinje Zomborból 3200 mm. zabbal és 1190 mm. mm. tengerivel, Weindl Mór Apatinja Apatinból 700 mm. buzával és 3600 mm. zabbal s. magának, a győri gőzh. társ. 32. sz. uszálya Zentáról 3600 mm. tengerivel Stern testvéreknek.

A szabadkai főgimnáziumban az érettségi szóbeli vizsgálatok e hó 10-én kezdődnek.

Hymen. Baján Vukovits Gábor szabadkai tisztviselő a napokban esküdtött örök hűséget Vojnits Sárika kisasszonynak.

Kulpinból írják: Nagy és mély hálára kötelezte községüket szeretett földesurunk, midőn arra a nemes elhatározásra jutott, hogy szép uri házaát a magyar iskola és óvoda felállítására oly, valóban esékély áron engedte át. Hogy az ily hazafias eszme a mi szlávnyelvű vidékünkön minő szép gyümölcsöket terem, azt az ifjabb nemzedéknek szóban és tetten való magyarsága ékesen bizonyítja. Elismerés illeti községünknek a korral haladó lakóit is, kik a magyar szótanulása végett tömegesen küldik gyermekeiket az áltami iskolába olyannyira, hogy az iskola rövid fenállása óta a mai napig 86 tankötelest, az óvoda pedig 24 gyermeket számlál. Öröm hallgatni, hogy az idegenajku 5—6 éves kiscinnyek mily korrektt magyar kiejtéssel szavalnak és énekelnek. Nem mulasztatom el, hogy földesurunknak az egész község nevében ezen nemes áldozatért hazafias köszönetemet ne fejezzem ki. Hazafias tette igaz hogy csak a jövőben termi meg gyümölcseit, de jobb később, mint soha!

Szerencsétlenség. Újvidéken Simonovics ház-mester 9 éves fia fürdészközben megfuladt. Hatéves testvéröccse, ki bátyja segítségkialtásait meghallotta, segítségére sietett, de ahelyett, hogy kimentette volna testvérét, önmaga is belefuladt.

A turiai rémes rablógylókosságban a napokban hozott ítéletet az újvidéki kir. törvényszék. Vádlottak: Medurics Milos, Medurics Maxim, Medurics Drága, Mitrovcsanin Milyty és Medurics Maximé Draginya, kik azzal vannak vádolva, hogy Trifunovits Misa jómódu turiai gazdát és feleségét meggyilkolták s aztán kirabolták. A vádlottak a vizsgálat folyamán töredelmes bevallást tettek, csak Medurics Milos nem akarta bevallani bűnrészességét. A törvényszék Medurics Milost és Mitrovcsanin Milytyet életfogytiglani fegyházra, a többieket 12 évi fegyházra ítélte. Vádlottak és a kir. ügyész felebezték.

Királyi kegyelem. Ó felsége a Királyi gyilkosság, súlyos testi sértés és magánlak megsértése miatt kétél általi halálra ítélt Vlaskalits Jócónak kegyelmet adott s büntetését élethossziglani börtönrre, 10 évi hivatalvesztésre és 20 ftt pénzbírságra változtatta. A kir. törvényszék szombaton d. e. féltizkor hirdette ki Vlaskalicsnak a legfelsőbb kegyelmet. A megrögzött gonosztevő látszólag megörült s az ítélet felolvasása után, megköszönte a kegyelmet. Amint azonban kiért a folyosóra, éktelen trágár szavakkal szidalmazta azt a „böles bírót, ki kinzással ennyire juttatta.”

Felfüggesztés. Zentán Dáni Sz. Sándor állami végrehajtót a kir. adófelügyelőség felfüggesztette. **Meghívó.** Van szerencsém a gazdasági egyesület lötenyészési szakosztályának tagjait a f. évi június hó 20-án Zomborban tartandó lötenyészési jutalomdíjazásra tisztelettel meghívni. A díjazás helye a megyeház mögötti tér, kezdete reggeli 8 órakor leend Kelt Zomborban, 1886. évi június hó 5 én. Schmausz Endre, elnök.

Nőegyleti dolgok. A zombori jótékony magyar nőegylet június hó 6-án tartott választmányi ülésén új tagokul bejegyeztettek: Sztrilich Mihályné, Dalmay Hedwig, Bergmann Agostonné, Jeszenszky Dezsóné, Kósa Krisztina urnök. Pillanatnyi segélyül betegek számára 9 ftt utalványoztatott ki. A pénztári teendők végzésére ideiglenesen felkértezt Esztergamy Károly ur.

Egy örült tette. Bács-Madarason a napokban temettek el egy meggyilkolt 1 éves kis leányt, aki örült testvéreinek áldozata lett. Geiger Antal ottani lakos, a ki határi földeken levő tanyáján lakik,

elment ugyanaznap reggel mezei munkája után Neje később herét kaszálniment és az örült 16 éves leányát a bölesóben fekvő kis leánnyal magára hagyta. Ezen rövid idő alatt a különben esendes örült leányra nagyobb örülesi roham jött, felkapott egy botot és ezt először a bölesóben fekvő kis gyermeken eltörte, aztán seprő nyelével a fejét verdeste, még ezzel nem elégedvén meg, elment a konyhakésért és a kis gyermeken hat szurást ejtett, egyiket a hasába oly mélyen, hogy szegény gyermek bele kiesett. Azután a véres késsel az anyja után rohant, aki veszedelmes helyzetét látva, futásnak eredt és így az életét megmentette. A földeken dolgozó emberek midőn az asz-szony veszedelmes helyzetét látták, a vérengző örültet ártalmatlanná tették. Hazajövén a szerencsétlen atyjok azonnal vitte a nehezen megsebzett gyermeket a községbe, ahol rövid idő mulva meghalt. A veszedelmes örültet Budapestre az örültet házába szállítják. Bárcsak hamarabb megtették volna.

Belefuladt Zentán a Tiszába Horovics Lipót helyettes számvevő.

Templom ének. Vasárnap a kilenc órai szent misén Vojnits Bella k. a. „Hayden” „O Salutaris” és „Beethoven Tantum ergo” című éneket mély érzéssel és vallásos bensőséggel adta elő, Bergmann tanár ur kísérete mellett.

Csillagok járása. Junius hónapban az egyes holdváltozások a következő napokon állanak be: Újhold 2-án délután 3 óra 11 percek, első negyed 9 én reggel 8 óra 42 percek, holdtűlté 16-án délután 2 óra 55 percek s utolsó negyed 24-én délután 5 óra 51 percek. Hold a földközben lesz 5. és 6. közt éjféltkor s földtávolban 21-én délután 6 órakor. Bolygók járása a következő: E hónapban a Holddal együttállásban van 1-én délelőtt 10 órakor Neptun, délután 2 órakor Merkúr, 4-én délelőtt 11 órakor Szaturnus, 9-én délelőtt 10 órakor Mars, 11-én reggel 6 órakor Jupiter szintén elföldéssel, 10-én délelőtt 10 órakor Uranus elföldéssel, 28-án este 9 órakor Neptun, 24-én éjféltűn 1 órakor Venus. Merkúr 11-én reggel 6 órakor napközben van, 12-én reggel 3 órakor pedig azzal felső együttállásban van. 12-én délelben Neptun van a napközben. 21-én reggel 2 órakor Merkúr és Szaturnus együttállásban, 27-én reggel 8 órakor Mars és Jupiter. — Nap a rákjegyébe lép 21-én délután 1 óra 57 percek s ekkor lesz a csillagászati nyárkezdet. A közönséges életben 8-ától szoktak a nyarat számitani.

A zentai önkéntes tüzoltó-egylet e hó 26-án táncvigalmat rendez.

Az ideji elemi iskolai zárvizsgákon két vizsgáló bizottság fog működni oly formán, hogy mig egy helyen maga az iskolai igazgató Fejér Gyula apát-plébános ur, addig a másik helyen Jauch Ferenc tanító ur fog elnökölni. A zárvizsgák sorrendje a következő: 1. Folyó évi június 18-án délelőtt 8 órakor a VI-ik leányosztályban; Mihályi János iskolaszéki tag ur jelenléteben. 2. Ugyan június 18-án délután 3 órakor a bajai úton fekvő nenadics tanyai vegyes iskolában; Falcione Lőrinc iskolaszéki tag ur jelenléteben. 3. Junius 19-én délelőtt 8 órakor Dorotits Agoston gradina tanyai tanító osztályában; dr. Margalits Ede iskolaszéki tag ur jelenléteben. 4. Ugyan június 19-én délután Karácsonyi Anna gradina tanyai tanító osztályában; Tárcazi Mór iskolaszéki tag ur jelenléteben. 5. Junius 21-én d. e. félnyolc órakor ünnepélyes „Veni Sancte” és ezután a beltéri I-ső fi- és I-ső leányosztályban; Gottlieb Márton és dr. Csibás Benő iskolaszéki tag urak jelenléteben. 6. Ugyan június 21-én délután 3 órakor a beltéri II. fi- és II. leányosztályban; Dalmay József és Falcione Nándor iskolaszéki tag urak jelenléteben. 7. Junius 22-én délelőtt a beltéri két párhuzamos III. fiasztályban; Széchenyi József és Blumenthal János iskolaszéki tag urak jelenléteben. 8. Ugyan június 22-én délután a beltéri két párhuzamos III. leányosztályban; Molnár István és Vértesi Károly iskolaszéki tag urak jelenléteben. 9. Junius 23-án délelőtt a beltéri IV. fi- és IV. leányosztályban; Kovácsy Alajos és Valter Nándor iskolaszéki tag urak jelenléteben. 10. Ugyan június 23-án délután a beltéri egyesített V—VI. fi- és V. leányosztályban; Barthal József és Milassevits János iskolaszéki tag urak jelenléteben. 11. Junius 26-án délelőtt a szelence kültéri fi- és leányosztályban; Falcione Lőrinc és Tárcazi Mór iskolaszéki tag urak jelenléteben. 12. Ugyan június 26-án délután a bánát kültéri fi- és leányosztályban; Husveth István és Szlavy Ferenc iskolaszéki tag urak jelenléteben. 13. Junius 27-én délelőtt 8 órakor ünnepélyes „Te Deum”. 14. Junius 28-án délelőtt 9 órakor magánvizsgák; Barthal József és Molnár István iskolaszéki tag urak jelenléteben. A vizsgák d. e. 8 órakor, d. u. pedig 3 órakor veszik kezdetüket.

Villám. Zentán a napokban a villám egy kis fiut agyonujtott.

A „Baja-vidéki rom. kath. tanítóegylet” t. évi június 15-ikén (pünkösöd után eső kedden) a belvárosi el. iskola helyiségben évi nagy gyűlést tartja. Tárgyai: 1. Reggel 1/2 10 órakor sz. mise s nyomban utána a gyűlés meguyitása. 2. Jegyzőkönyv felolvasás s hitelesítés. 3. Az orsz. kath. tanítói segély-alap s a tanítóegyleti pénztár, úgy a könyvtár állapotának feltűntetése. 4. A módosítást nyert alapszabályainak közlése, illetőleg újból való megvitatás. 5. Előadást tartanak: a) Csepka Teréz bajai tanító a földrajz tanításáról; b) Májér János katymári tanító a nyelvtan és c) Ujhelyi Géza a tornászati köréből. 6. Jövő (1887) évre előirányzott tételek: a) Fegyelem az iskolában, de különösen az iskolán kívül; b) Egy szabadon választható olvasmány tárgyi és nyelvtani kezelése II. osztálytól felfelé; c) Egy kitűzendő tétel a nevelészet köréből. 7. A tervezett temetkezési egyesület szövegezésének közlése s az erre vonatkozó választmányi előterjesztés. 8. Az egylet pénztárából nyujtott segélyezés. 9. Egyéb ügyek és indítványok. Kelt Baján, 1886. máj. 17. Berényi Dániel, elnök.

Nyári mulatság. A Bács-Bodrogh megyei árvaszék irodaszemélyzete folyó 1886. évi június hó 8-án, kedden, a Sikora erdőben nyári mulatságot rendez. **A szabadkai katolikus legényegylet** f. hó 14-én tartja zászlószentelési ünnepélyét. A zászlóanya tisztét bajsai Vojnich Jakabné szül. Pilaszanovich Mariska vállalta el. A zászlószentelést a „Hungaria” szálloda disztermében társasébd követi.

munkája után az örült 16 éves. magára hagyta. es örült leányra t egy botot és ermeiken eltörte, ste, még ezzel akésért és a kis et a hasába oly esített. Azután aki veszedelmes az életét meg midő az asz- réngző örültet renesétlen aty- ett gyermeket ghalt. A vesze- zába szállítják.

Horovics Lipót

ilenc órai szent O Salutaris" és mely érzéssel manna tanár ur

apban az egyes lanak be: Uj- 6 negyed 9 óra délután 2 óra után 5 óra 51 6. közt éjtelkor olygók járasa együttállásban 2 óra 20 perces, 9-én déle- rakor Jupiter or Uranus el- 4-én éjtelután akor napközeli telső együtt- napközelen. us együttáll- piter. — Nap 57 perces s A közönséges t. e hó 26 án

n két vizsgáló mig egy be- rula apát-plé- Ferenc tanító a következő: akor a VI-ik zéki tag ur an 3 órakor is iskolában; nlétében. 3. agoston gra- argalits Ede unius 19-én tanítónó osz- jelenlétében. helyes. Veni ső leányosz- Benő iskola- unius 21-én éányosztály- iskolaszéki előtt a bel- échenyi Jó- rách jelen- beltéri két r István és nlétében. 9. IV. leány- ndor iskola- unius 23-án az V. leány- s János is- s 26-án dél- yban; Fal- tag urak an a bánat n és Szláv y 13. Junius m". 14. Ju- rak jelenlé- g 3 órakor

am egy kis anitőgye- s gyűlését sz. mise s gyzőkönyv itói segély- tár állapo- alapszabá- sa. 5. Elő- tónó a föld- ri tanító a rőrből. 6. Fegyelem ; b) Egy nyelvtani endő tétel ési egyesü- ző választ- ol nyújtott telt Baján,

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

h megyei unius hó rot rendez. yesület f. A zászló- aszanovich Hungária"

Petrovosczeleiről írják: Tűzvész támadt m. hó 31-én d. e. fél 9 órakor Szedlák Lukács házában, mely alkalommal a mellette levő biztosított árvaház is porrá égett. A tűzrendőri vizsgálat megejtetvén, a tűz támadásának oka ismeretlennek bizonyult. Derék önkéntes tűzoltóink a lehető leggyorsabban jelentek meg a színhelyen, és a védelem körül kitartó buzgalmat tanúsítottak. Legtöbb odaadást tanúsított Czene János, aki ez alkalommal sérülést is szenvedett.

A szabadkai tisztviselők f. hó 12-én a palicsi fürdőben zártkörű júnialist rendeznek. A meghívottak között Jókai Mór is ott van.

Beküldetett. T. szerkesztő ur! Itt küldök ismét egy ékes német feliratú számlát, Goldfahn és Kramer zombori „patent“ Essig-Fabrik-jából látott napvilágot. A számla így hangzik: Erste Zomborei Essigsprit-Fabrik (Sistem Michaelis) des Golfahn & Kramer Patent in allen europäischen und amerikanischen Staaten. Hát ezeknek az uraknak „patent“ hazafiságát nem magyar spirituszba kellene mutogatni.

A városi kertészeti bizottság tegnap d. u. 4 órakor a városháza kistermében választmányi ülést tartott.

Jókai Mór a pünkösdi ünnepeket, mint a szabadkai lapok újságolják — Szabadkán fogja tölteni.

Jó fogást tett a napokban Nikolich György derék városi I. alkapitányunk. Ugyanis a mult vásár alkalmával kezébe került egy hamis lőjárlet. Az előmutatót, kinek feltűnő magaviselete még alaposabbá tette gyanúját, azonnal letartóztatta s vallatásra fogta. A delikvens egyik ellenmondásból a másikká esett s legalább 10 álnév bevallásával akarta az igazságot félrevezetni; végre, mikor már látta, hogy nem könnyen menekül ki a kelepceből, bevallotta, hogy a járlet hamis, s hogy igazi neve Stojkov Antal, születési helye: Partos (Torontál megye.) Az eszközölt vizsgálat azonban mást is derített ki. Nevezetesen, hogy Stojkov, Torontál megyének egyik leghírhedtebb betörője és lópasszus gyártója, kit országszerte, már régóta köröznék eredménytelenül. A híres betörő kérekerítése fiatal I. alkapitányunk tehetségének egy újabbik bizonyítéka.

Az újvidéki dalárda pünkösdi hétfőn táncal egybekötött dalestélyt rendez.

Nyilvános köszönet. Falcione Gusztáv ur, fia Árpád, első osztályú tanuló adományaképp, 25 fit árú könyveket, német klasszikusok munkáit, volt szives a gymnasiumi ifjusági könyvtárnak ajándékozni. Fogadjon ezért az intézet hálás köszönetét. Zomborban, 1886. június hó 6-án. dr. Margalits Ede, igazgató.

A zombori állami főgymnasiumban az érettségi vizsgálatok f. évi június hó 18-án azaz pénteken fog- nak megtartatni

Árverés. Gärtner Antal Kernyajai lakos 500 fitra b. ingatl. augusztus 17. Zombor.

Iskolatakarékpénztárak keletkeztek leg- ujabbban: Jankóvácon (1. és 2-ik.) kezelő: Zambó Ig- nác és Reitzer Ignác, és Pacséron (2-ik.) Hajdu Zsig- mond kezelése alatt.

A Palicson június hó 12-én tartandó tisztvi- selői tavaszi multság programja. Menetrend: Sza- badkáról: Reggel 6 óra 25 perces. Délben 12 órakor külön vonat. Délután 2 óra 42 perces. Délután 5 óra 10 perces. Délután 6 óra 55 perces. Este 11 óra 10 perces. Palicsról: Délután 5 óra 40 perces Este 8 óra 10 perces. Ejjel 1 órakor külön vonat. Másnap reggel 5 óra 06 perces. Másnap délelőtt 9 óra 14 perces. Másnap délután 12 óra 18 perces. Figyel- meztetik a tisztelt közönség, hogy a külön vonatra a menet-térít jegyek sem az oda, sem a visszautazásnál érvénytelen nem bírnak. I. Rész. Délelőtt. I. Indulás a palicsi vonaton június 12-én reggel 6 óra 25 perces. 2. kitérkezés után 9 óráig téren és sétá. 3. 9 to 10¹/₂ óráig verseny-céllövés díjak mellett, továbbá csolnaká- zás. 4. 10¹/₂-tól 11¹/₂ óráig fürdés. 5. 12 órakor a külön vonaton érkező vendégek fogadtatása a pályaudvaron zenével. 6. 1 órakor társas ebéd. II. Rész. Délután 1. 3-tól 5-ig kávéházi szórakozás, a teremben rögtönzött hangverseny. 2. 5-től 6-ig verseny-tekezés díjak mellett, a verseny befejezése után a díjak kiosztása. Hölgyek és urak részére külön. III. Rész. Esti Multságok. 1. 7-től 8-ig tánc a szabadban. Táncrend 1. Csárdás 2. Keringő 3. Négyes. 2. 8-tól 9¹/₂-ig vacsora étlap szer- rint. 3. 9¹/₂ to 10¹/₂ óráig tűzijáték a tavon.

Árverés. Pollák Rozália csonoplai lakos 776 fitra becsült ingatlanai Zomborban június hó 23-án elárvereztetnek.

Beküldetett. A nemes-militicsi utcában, a Da- rázsi-féle kocsma tájékán olyan kellemetlen bűz üti meg az embert — mely az ottani néhány disznó hiz- laldából párolog el világnak — hogy valóban egész- ségi szempontból ebben a kolerás nagy melegbe azt tenni nem lehet. Nem lehetne ezen a dolgon — még mielőtt rossz következménye lenne — segíteni? Egy tisztaság szerető lakó.

Bende Imre, újonnan kinevezett kalocsa kanonok és ország. képviselő tiszteletére, az újvidéki r. kath. hitközség f. hó 19-én búcsúlakomát rendez.

Filoxera pusztit szomszédunkban. A kamenjai szőlőkben, mint Bruck Ferenc újvidéki biz- tos konstátálta, több mint 1000 bold meg van támadva a filoxera átkal.

A Janszki-ügy utójátékai. Menyhart Béla, a Stubenrauch-ezrednek sokat emlegetett hadnagya, ki immár öt tisztársát győzte le a Janszki-ügy miatti összehozalkozásokból eredt párbajokban, városunkban is ismerős, mint Poppovits Teodor volt zombori, je- lenleg pancsovai m. kir. honvédszázados boldogult ne- jének testvéröccse, aki ezen összeköttetésnél fogva, többször megfordult városunkban s most hősies via- dalai nyomában sűrűen emlegettetik.

A HÉTRŐL.

Tűzoltói majális. — Hangverseny.

A mi tűzoltóink csak tudják, milyen időt válas- szanak, még ha mulatnak is. Az a derék tűzoltó, aki csak melegen érzi magát jól. A Stry-beli pusztító hőség se lehetett sokkal nagyobb, mint a csütörtöki. Phaeton, az ég kocsisa nagyon belehajtott a kátyuba, ott izzadt kinyában, míg kivergődhetett. Hát nekünk, szegény halandóknak, milyen volt az utunk? Akiben

még egy parányi kétség volt aziránt, hogy mi „por- hüvelyek“ vagyunk, eloszlott az onnan végképpen. Lubickolhattunk nyakig a portengerben, ez a száraz- földi nyári multságok puderja. De hát mindennek megvan a jó oldala is, és az ember mindenből facsar ki valami vigasztalót. A porból azt, hogy hiszen leg- alább árnyékban utaztunk, hogy annál jobban fog esni a gurgulatorium és hogy utóvégre is „porból vagyunk, porrá leszünk“. Jó hozzászokni a bibliai gondolathoz.

Mily jól esik aztán, mikor egyszerre ránk bo- ritja a természet nagy hűvös napernyőjét, melyen szintén vannak virágok, lombok és madarak, csak hogy ezek illatoznak, hűsitenek és dalolgatnak. Az a nagy napernyő a Sikara, gyermekkori mulató helyünk. Hogy meg is változott azóta! Ez a hatalmas deli óriás, if- juságának vadon erejében milyen büszkén, méltóság- san lengette az üstökét valamikor! Most gyérülnek a hajszálai, meggörnyed a háta s hol vándor utasok hűsíttek, valamikor terebély, most kiaszott gallyaival gunyhót melegeitnek; vizet forralnak. A kedves ut- keszlet renetegében hogy elkalandozott a gyermek- csapat, fölve minden rejtekét visszhangos nevetéssel. Tudja Isten! a fülemile se szól most olyan szépen! Milyen ünnepe volt az a szívnek, egy egy olyan kí- rándulás.

Most már nem szeret az ember egyedül bolygani azokon az utakon, nem érdekli a fának magassága, a kigyó farka, a szarka tojása.

Az erdő tisztán, természetadta parketten rögtönzött táncrét, körülötte lámpások. Ott gabajódnak össze Terpsychore munkásai, azok, akiknek nincs elég melegük és lejtének valami sajátszerű láma után. Nekem azt mondták, hogy ott trombitálnak. Mikor a budapesti városligeti tüzijátékterén a soroksári mű- kedvelő zenegyalt harsogtatja a wagneri Lohengrin- nyitányt, az ilyenféle muzsika lehetett. Még egy kü- zeli kántor kellett volna hozzá tenorsólonak kíséré- tül. Egy pár gyenge szervezetű szunyognak tudom- isten belebecamodott a lába.

Nóde hát a publikumot tüzbe kell hozni, hogy legyen mit oltani. Engem is kannibáli lelkesedés fo- gott el, oda mentem én is a feckendőkhez és oltot- tam a tüzet. Ezek sajátszerű szerkesztői feckendők; csak borral töltik meg őket és csak annak a pokoli tűznek az oltására használják, amit úgy hívnak: szom- juság. (Igaz hogy olajat öntenek a tüzre.) Ott az élet azon a tág tisztáson. Biztos alapu ülőhelyek kí- náloznak, kis-kis csoportokra oszlik a nép és elkezd- dődik az a patriarcalis élet, amelyet még egy is lehetne jellemezni, hogy nem ütött még bele a „ci- vilizáció.“

Ez maga a fejlődő társadalom képe. Az, amely- ben még a civilizáció nem szabta meg a szabadon mozgás korlátait, amelyben még lehet a természete- tességnek nyomára akadni. S hol természetesebb a természetesség, mint a szabad természetben?

Néha ugyan belevegylünk a fesztelen társalgás za- jába egy-egy hivatalos hang (tősz), azt is letorkolják száz éljennel, egy torokkal.

Hanem igazi fényét a multságoknak csak a sötét- ség hozza meg. Mikor ennek a hűvös tündérnek a szelleme végig suhan a tikkadt lombok szövevényein, a nyomában fakadó hűs szellő véglegesökölja őket, le- száll arcunkra s szabadá teszi a lélekzetet. Hirtelen ki-gyíyulnak az erdő apró mései, a szent-jános-bo- garkák és megvilágítják az utját annak a tündérnek. Mikor aztán a fáklyák, a holdfény, a fény-bogarak, a bogrács alól a tüzy, a csillagok, a röppentyűk, szép hölgyek szeméi mind egyszerre világitani kezdenek és mindez összeolvad egy lefesthetlen színharmoniába, melyhez még fülemile dal, vig baráti szó, vigabb po- hársengés, adja meg a keretet: olyan valami édes zürzavara támad az éjszakának, honnét nem menekül ki senki, míg csak az indiskrétn hajnal föl nem hasad a keleti égen és elolt egyszerre minden csillagot, szí- várványos jókedvet és figyelemzet ismét a civi- lízációna.

Hanem aztán avval a fentemlített kezdetleges társadalmi étellel megszűnik nálunk minden. Azon túl még Zombor nem tudott emelkedni. Azontúl pang minden, ami a társas életet eleve névvel tehetné. Nincs benne semmi lelkesülés a művészet iránt és van benne minden „jóra való restség“.

Egy művészi lelkületű, vállalkozó szellemű ember, ki feladata nehézségének tudatával bírt, magára veszi a kockázatot, hogy még egy kísérletet tegyen az immár közhitté vált tapasztalat megcáfolására, hogy Zombornak valami szép, nemes multságot adni a leg- hálátlanabb önfeláldozás.

Ez a próba is gyalázatos kudarcot vallott. A va- sárnap „jótékonycéllú“ hangverseny végleg meggyő- zött e publikum szellemi stagnációjáról s a hagyomá- nyos rossz hirt egy még sötétebb példával koronázta meg. A programmon meglátszik az a mondhatni küz- ködő jóindulat: minél élvezetesebbet, változatosabbat nyújtani, de mindhiába. A színház kong az üresség- től. Az előadók megerzik az a láz, az az ülő beteg- ség, minden színésznek réme, mi a színi statistikába evvel a rettegett szóval van beírva: indisposició. Pe- dig ők nem is reudes színtársulat, csak műkedvelők, kikben a kötelességszerűség szokott bágyadságán és lassuságán a művészi ambició, a törekvő dilettantiz- mus jóakarólag akart győzedelmeskedni.

Csisztai Tekla k. a. „Hamlet“-ból (Thomas), „Ophelia“ örülési jelenetét, „Mignon“-ból (Thomas) az ismert románcot, Gaalnak „Ne sirj“ című új népdalát adta elő, meglehetősen szármalás kifejezéssel, de kister- jedelmű hangjához mért eléggé kellemes kantilénájá- val. Az a „szármalás“ kifejezés bizonyára a szokott templomi hangulat kinyomása volt, mellyel Szabadkán a miséken énekel. Több elevevést és pathost aján- lottunk volna neki.

Zajonghy E. a „jutalmazott“ szokott bravourral, terjedelmes hangjának csengésével, szép előadásban énekelte piéceit, mindazáltal az indisposició ő sem győzhette le, mi éppen nála tán annál is rosszabban hatott, hogy a mai kuruc-magyar világban azon a sentimentális édes nyelven szólaltatta meg Planquettet, melyen mi még sohasem hallottuk és mi nagyon ros- szul hangzik össze az erősen csengő „Kornevillei ha- rangokkal“. Nem tudjuk, honnan áradt a germanizmus szelleme a magyar múza csarnokába, de úgy hisszük, magán a művészen se mult. Hogy, hogy nem, a nép-

dal se hangzik úgy Zajonghy ur ajakáról, mint akár David Felicien, vagy Verdi nótája. Benne van az operatonusban és abból nehéz kivergődnie.

Nunc ad fortissimum! Az est hőse mégis csak Gaal Ferenc ur volt, kitől a Lisztnek ajánlott „Con- solation“-t és egy Idyllt, Tannhäusert (Wagner, Liszt) és szerb népdal variatioakat hallottuk oly előadásban, minőt a zombori közönség nem egyhamar élvezett. A híres szabadkai karnagy, ki az ütépálea forgatásá- ban ép oly jártas, mint a komponálásban, ebben ép- ugy, mint az előadásban: ügyesen megválasztott pro- grammját művészi öntudatossággal, szabatos techní- kával és arányos költői felfogással játszotta végig; s az össz-életet hatásért szívesen megbocsátjuk neki azt az olykor-olykor produkált magasabb akrobatis- must, mellyel mintha a levegőben előtte röpködő vil- líknek lábszára után akart volna kapkodni. A mű- vést, mint a művészetet, a higgadság, a komoly mélt- óság jellemzi leginkább. Azért az oly hegedős, aki fejével jupiteri rángatózásokat visz véghez játék köz- ben, úgy jár mint a cigány, ki az ágyugolóbisba vágta a fejét. Itt a kritika az a gyilkos szerszám.

Sokszor pogányabb, mint az ágyugolyó. *Orid.*

Naptár.

Junius.

Havi es heti nap	Katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
8 Kedd	Medard p. hv.	Medard	27 Hellád
9 Szer.	Prim. s Felic.	Felicán	28 Nicét
10 Csüt.	Margit kir.	Onufer	29 Theodózia
11 Pént.	Barnabás ap.	Barnabás	30 Izác ap.

Felolós szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Bresztovác, 1886. évi június 3-án.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg tekintetes szerkesztő ur, hogy a „Bácska“-nak folyó hó 1-én megjelent 43-ik számában Koráni urnak közölt válaszára megegyszer és utol- jára feleljek.

Mindenekelőtt kijelentem azt, hogyha én bizo- nyosan tudtam volna, hogy a 39-ik számában megje- lent tudósítás szerzője Koráni ur, arra nem is hederit- tettem volna.

Mennyire barátja Koráni urnak egyik vagy má- sik iskola? azt csak ő tudhatja legjobban; de hogy Koráni ur a kath. iskolának nem barátja, azt meg- mutatta május 18. és 28-iki részrehajló tudósítása.

Mennyire dicsérte meg a szerbrehajlatlan bíró Koráni ur a szerb felekezeti iskolát, — pe- dig ilyen nincs is, hanem van szerb nyelvű görögke- leti iskola — és annak hazafias vezetőjét, az nem tar- tozik hozzám, gyönyörködjenek benne az illetők. De azt az insinuatit, mintha én a kath. iskolát nem ha- zafias irányban vezetném, vagy hogy az abban mű- ködő tanítók nem volnának jó hazafiak, a leghatáro- zottabban visszautasítom.

Ertek e magyarul, vagy sem? ebben, ha ugy tetszik, Koráni ur kételkedhetik. De Koráni ur tud- ósításában úgy járt el, mint a sanda mézszáros, aki máshova vág, mint ahova néz. Mert a szerb iskolát megdicsérte, hát kit vagy kiket értett azalatt a „a kiket illet“, ha nem a kath. iskola vezetőjét? vagy érti Koráni ur a felső közégi osztály vezetőjét is? de hát akkor a közégi iskolában kétféle vezetés van? egyik szigorú, buzgó és hazafias, a másik nem az?

Hogy én és a hozzám tartozók, (kik ezek? tán a tanítók és a hitelmezők?) mondva csinált s za- kemberek vagyunk-e? azt megítélni Koráni ur leg- kevésbé illetékes; mert Koráni ur szakember lehet a pilulák készítésében és a decoctum főzésében, de an- nak megítélésére, hogy az oktatás és nevelés terén ki a szakember, Koráni ur nem képes ítéletet mondani.

Koráni ur további insinuatiora rövidség végett csak azt felelem, hogy fõntartom a „Bácska“ 41-ik számában megjelent észrevételeimet. *Barth.*

*) Az e rovatban közlötékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

3697. sz.

tkvi 1885.

Árverési hirdetés.

A kulai kir. járásbíró, mint telekkönyvi ható- ság közhírré teszi, hogy Malivuk Szántovác Kристина és társai végrehajlatóknak Joity Demeter görökösei végre- hajtatást szenvedtek elleni 252 frt, 102 frt és 48 frt 26 kr tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügy- ben a zombori kir. törvényszék (a hódásghí kir. járás- bíróság) területén lévő, Lality községben fekvő, a lalityi 5. sz. tjkvben A. 7. a. foglalt, Joity Demeter nevében álló 9. hr. 4/b. öi. sz. ház és btelekre az ár- verést 448 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1886. évi június hó 29. napján délután 3 órakor Lality községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a meg- állapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs- árának 10%-át vagyis 44 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számi- tott és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazság- ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpéruznak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály- szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1885. évi december hó 31-én.

Sztojkovits György,
kir. aljbíró.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt álló alább felsorolt kincstári bértárgyaknak bérbé adása iránt az alább megnevezett helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Az árverési szándékozók az árverés megkezdése előtt kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át tevő bántépénzt letenni. — A zárt írásbeli ajánlatok a kikiáltási árnak 10%-át tevő bántépénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva az alább nevezett helyen és időben reggeli 9 óráig az árverést megtartó bizottság elnökének kezébe adandók át. Az írásbeli ajánlat borítékán olvashatóan kiírandó a tárgy, melyre az ajánlat tétel, továbbá az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel kiírandó a határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Figyelmeztetnek az árverési szándékozók, hogy azon bérlők, a kik a szerződési feltételek szerint követelt béróvadékok teljesítését kívánják letenni, kötelesek egyelőre s addig is, míg a felajánlott jelzálog elfogadva s teljesen rendezve lesz, a bérleti óvadékok készpénzben vagy kincstári szabályok értelmében elfogadható értékpapirokban letenni. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árverési és szerződési feltételek az illetékes kir. ispánságnál és a szegedi kir. jószágigazgatóságnál az árverést megelőzőleg betekinthetők. Az árverés eredményének el vagy el nem fogadása felsőbb jóváhagyásnak tartatik fenn. Az árverés napja, helye és a haszonbérbe adandó bértárgyak a következők: **Szegeden a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1886. évi június hó 22-én d. e. 9 órakor:** A nagy-beeskereki határban fekvő Felsőmuzslya nevű föld I. dűlő 34²⁵¹ hold 265 frt 61 kr kikiáltási árral 1886. évi november hó 1-től 1 évre zabtermelésre. Felsőmuzslya II. dűlő 66 hold 1521 frt 30 krral 1886. október 1-től 1 évre kapásnövény alá. Deonica 27. sz. föld 50⁵⁰⁰ hold 412 frt 57 krral, deonica 28. sz. föld 52⁴⁹⁹ hold 501 frt 60 krral, deonica 100. sz. föld 24¹⁰⁵ hold 302 frt 02 krral és deonica 101. sz. föld 55¹⁷⁶ hold 677 frt 85 krral a négy utóbbi 1886. november 1-től 6 évre szabad használat felesmivelési albérlési tilalom és ugartartási kötelezettsége nélkül. Perlaszi dominánsföld 442⁴⁹⁹ hold 301 frt 50 krral 1886. július 1-től 6 1/2 évre szabadhasználattal. — Zsalyai révvámjog és vámház 1260 frttal 1887. január 1-től 6 évre. Farkasdini 24. sz. halászat 80 frttal, csuroghi tiszahalászat 152 frttal, zsalyai halászat 225 frttal és kátyi halászat 351 frttal 1887. január 1-től 3 évre. Tomasovác-Botos 19—20. sz. halászat 85 frttal 1887. január 1-től 3 évre. Terras 97. sz. Tiszátmetszés 27²⁴⁶ hold 30 frttal 1886. október 1-től 6 évre. Franyovai 95. sz. Tiszátmetszés 52⁴⁴² hold 50 frttal 1887. január 1-től 6 évre és az orlovati 21. számú halászat 190 frt kikiáltási árral 1886. július 1-től 1889. december 31-ig szabadhasználattal. Szegeden 1886. május hó 29-én. **M. kir. államjószágigazgatóság.** Utánnomtat nem díjazatik. 2—1

5178.

1886.

Árlejtési hirdemény.

A csoplyai róm. kath. templom helyreállítására iránt **Kernyaja községében folyó 1886. évi június hó 21-én d. e. 10 órakor** zárt írásbeli ajánlattal egybekapcsolt nyilvános árlejtés fog tartatni. Ezen építéshez a hitközség kezi és igás nap. számokban 221 frt 80 kr érték erejéig avagy költségvetésben részletezett természetbeni munkával köteles járulni. A vállalatnak ezenfelül költségvetésileg megállapított kikiáltási díja 1731 frt 92 kr. Az árlejtésben résztvenni szándékozók tartoznak a kikiáltási díj 10%-át bántépénzben letenni, valamint 10% bántépénzzel látandók el a zárt írásbeli ajánlatok is. Közlebbi feltételek, úgy az építési leírás és költségvetés a kulai kincstári ispánságnál naponkint betekinthetők. Szeged, 1886. június hó 4-én. **M. kir. államjószágigazgatóság.** 2—1

5314/86.

2—1

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alulirt m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétel, hogy az alább megnevezett bértárgyaknak további hasznosítása céljából **Kernyaja községében folyó évi június hó 21-én d. e. 9 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt 10% bántépénz letendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű írásbeli zárt ajánlatokhoz is 10% bántépénz melléklendő. Vagyonatlan egyének vagy a multra nézve hátralékos régi bérlők, továbbá csőd, gyámság vagy gondnokság alatt álló egyének az árverésben részt nem vehetnek. A részletes feltételek a kulai kir. ispánságnál betekinthetők. Utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak. Haszonbérbe fognak adatni: 1. Kernyajai „Báranyjárás” kisbérlet 42¹³⁶⁷ hold 278 frt 75 kr kikiáltási árral 1886. október 1-től 1887. június 16-ig ugarlegelőnek. 2. Kernyajai „Báranyjárás” kisbérlet II. dűlő 52¹⁵⁰ h. 1522 frt 95 kr kikiáltási árral 1886. október 1-től 3 évre, 5 h. részletekben 10 részlet őszi kapás tavaszi alá, részleteként kikiáltási ár 26 frt 35 krtól 37 frt 45 krig. 3. Bresztováci vadászati jog 716⁴⁰⁶ h. 12 frt 10 kr kikiáltási árral. 4. Paeséri lakház és 5⁴¹⁷ h. 101 frt kikiáltási árral, 1887. január 1-től 3 évre. Szegeden, 1886. évi június hó 2-án. **M. kir. államjószágigazgatóság.** Utánnomtat nem díjazatik.

BENGYEL FERENC

EKE- KÉSZÍTŐ
ESZÉK, Alsóvároson.

Legjobb járatú kovácsolt **vasekék** valódi két acél éllel és acél kormányval ellátva, melyek saját szerkezetü vasprésemmel lesznek átalakítva, az acél kormányok végleg nem erősítetnek reá, hanem csavarral vannak megerősítve és így romlás esetén könnyen levehetőek.

Kettős eke kiemelővel, tartalékos két acél vassal. Ára 40 frt.

Irtó eke szinte kovácsolt. Ára 16 frt.

1-ső számú szántó eke hozzá srófolt acél talppal. Ára 15 frt.

1-ső számú szántó eke egyszerű talppal. Ára 14 frt.

2-ik számú szántó eke. Ára 13 frt.

3-ik számú szántó eke. Ára 10 frt.

Minden egyes ekéhez egy **tartalékos acélvas** adatik.

Taliga bármelyik ekéhez, száraz, egészséges kőris fából tartósan készítve. Ára 6 frt.

Kukorica töltő kapával együtt, erős szerkezetű. Ára 15 frt.

Készíték **taligát** olyan szerkezetű géppel, mellyel szántáskor a kukoricát egyszersmind vetni is lehet. A gép le is vehető és a tartalékos tengely beletelhető, mely után a taligát közönséges szántásra is használhatni. Kisbirtokosoknak igen ajánlatos.

Hozzá tartozó **vas- és farészek** a legjobb anyagból saját műhelyemben gondosan készítettnek.

Elfogadok minden néven nevezendő javításokat a legpontosabb szolgálat és legjutányosabb áron.

Levél általi rendelvényeket minden irányba hajón vagy vaspályán, nagyban vagy egyenként gyorsan szállítok.

Levél cím: **BENGYEL FERENC eke-készítő Eszék, Alsóvároson.**

Sürgöny cím: **BENGYEL, ESZÉK, Alsóvároson.**

10—10

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület által f. évi május hó 1-én Topolyán rendezett szántás- és ekeversenyen ekéim közszemlére voltak kitéve.

1224. sz.

tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár és társai végrehajthatóknak — **Hajduska Manó** és társai mint Gromon Dezső birtokutódai végrehajtást szenvedők elleni 28,000 frt tökélettel, úgy a többi végrehajthatók követeléseiről végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és a kulai kir. járásbíróóság területén lévő **a vajszkai 66. számú tjkvben A I. és + alatt foglalt nemesi birtokra a vele kapcsolatos kir. kisebb haszonvételt képező malom joggal együtt 324900 frtban, továbbá a vajszkai 205. sz. tjkvben A I. alatt foglalt legelőre 66091 frtban, végre a bogyanai 46. sz. tjkvben A I. alatt foglalt nemesi birtokra vele kapcsolatos kir. kisebb haszonvételt képező halászáti joggal együtt 398944 frtban** megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1886. évi június hó 18-ik napján délelőtti 9 órája a kulai kir. járásbíróóság** mint telekkönyvi hatóság **hivatalos helyiségében** meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kulán 1886. évi február hó 20-án.

3—2 A kulai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetés.

3—3

Kis-Hegyesen a főutcán, a község háza átelében, **egy szép nagy vendéglő** egymástáni három évre haszonbérbe adandó. A nagy vendéglő négy szép szobából, éléstárból, pincéből, felszérből és fedett tekepályából áll. A jelentkezők forduljanak a tulajdonoshoz, **Szabó Jánosné** szül. **Varga Annához**, Kis-Hegyesre.

3355. sz.

kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Káty községében megüritült s 400 frt évi fizetéssel javadalmazott aljegyzői állás választás utján leendő betöltésére határnapul **folyó évi június hó 18-ik napjának délelőtti 8 órája** tüzetik ki.

Miről a pályázni szándékozó okleveles jegyzők oly felhívással értesítettnek, miszerint kérvényeiket a magyar, szerb és német nyelv tudását igazoló okmányok kapcsán alulírott szolgabíróóságunk folyó évi június hó 17-ig bezárólag nyújtásuk be, mert a később beérkezettek tekintetbe nem vétetnek.

Titeli szolgabíróóság, Titelen, 1886. május hó 29-én.

Dr. Nagy,

szolgabíró.

3—3

661. szám.

Kolluth község Elüljárósága.

1886.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott Kolluth község elüljárósága részéről ezennel közhírré tétel, miszerint Kolluth községében épült 3 tantermű iskola részére megkivántató mennyiségű iskolai padok elkészítetést árlejtés útján biztosítani óhajta.

Árlejtési határnapul **f. évi június hó 12-ik napjának reggeli 9 órája** Kolluth község házában tüzetik ki, mely alkalommal úgy a padok mennyisége (körülbelül 54), valamint alakja, az árlejtési feltételek és költségelőiránnyal közölni fog.

Kikiáltási ára a 400 frtot meghaladandja.

Mire vállalkozni szándékozók ezennel tisztelettel meghívotnak.

Kolluthon, 1886. évi május hó 26-án.

Schwerer Lajos 3—3 **Urban Antal**
jegyző. bíró.

Háztelek-eladás.

A Theodorovits és fia deszkaraktaúrral szolgáló két átellenes háztelek szabad kézből el, esetleg bérbeadó.

LALLOSEVIĆ JAKAB

tulajdonos.

3—3

1259. szám.

kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye bajai járásához tartozó Vaskút és Báthmonostor községekből álló, Vaskút község székhelyvel szervezett körorvosi állomás — elhalálózás folytán, — üresedésbe jövén, ezen állomásnak választás utján leendő betöltéséül **f. é. június hó 27-ik napjának d. e. 10 órája** Vaskút község házához ezennel kitézetik.

Ezen állomás következő évi javadalmazással van egybekötve:

1. Szabadlakás élvezete.
2. Evi készpénz fizetés 435 frt 88 kr.
3. Nappali látogatási díj 30 kr.
4. Éjjeli látogatási díj 50 kr.
5. Halottkémiai teendőkért 20 kr.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. §-a és az 1876. évi XVIII. t. c. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeiket — a németnyelv bírást igazoló okmányokkal, — alulírott szolgabíróhoz f. é. június hó 25-ik napjáig bezárólag benyújtani el ne mulasszák, mert a később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Baján, 1886. évi június hó 1-én.

Latinovits Gyula,

szolgabíró.

3—1